

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

OPĆINA ĐULOVAC

Bjelovar travanj 2010.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O OPĆINI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	2
II.	REVIZIJA ZA 2009.	6
	Ciljevi i područja revizije	6
	Metode i postupci revizije	6
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2006.	6
	Nalaz za 2009.	8
III.	MIŠLJENJE	14

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

Klasa:041-01/09-02/9
Urbroj:613-09-10-6

Bjelovar, 14. travnja 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
OPĆINE ĐULOVAC ZA 2009.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje općine Đulovac (dalje u tekstu: Općina) za 2009.

Revizija je obavljena u razdoblju od 28. siječnja do 14. travnja 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O OPĆINI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06) utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije. Općina obuhvaća 29 naselja s ukupno 3 640 stanovnika (prema popisu stanovništva iz 2001.). Prema odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09) u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove koje se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i druge poslove u skladu s posebnim zakonima. Prema odredbama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst) područje općine Đulovac u cijelosti pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi.

Za obavljanje upravnih, stručnih, te pomoćno-tehničkih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine, ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2009. Općina ima pet zaposlenika. Općina ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem radi troje zaposlenika. Statut i drugi opći akti usklađeni su s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 109/07). Općinsko vijeće ima 15 članova. Odgovorna osoba za izvršavanje proračuna do 17. svibnja 2009. je načelnik Pavle Matić, a od 18. svibnja 2009. načelnik je Drago Hodak.

Financijski izvještaji

Općina je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o novčanim tijekovima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima, primicima i rashodima

Prihodi i primici proračuna planirani su u iznosu 6.393.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 5.330.692,00 kn što je za 1.062.308,00 kn ili 16,6% manje od plana. U odnosu na prethodnu godinu prihodi su ostvareni u većem iznosu za 508.048,00 kn ili 10,5%. Primici su planirani, a nisu ostvareni.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i primicima za 2009.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi i primici za 2009.

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi poslovanja	5.551.000,00	5.290.764,00	95,3	99,3
1.1.	Prihodi od poreza	1.399.000,00	1.355.948,00	96,9	25,4
1.1.1.	Porez i prirez na dohodak	1.300.000,00	1.276.177,00	98,2	23,9
1.1.2.	Porez na dobit	10.000,00	0,00	-	-
1.1.3.	Porez na promet nekretnina	50.000,00	52.374,00	104,7	1,0
1.1.4.	Općinski porezi	39.000,00	27.397,00	70,2	0,5
1.2.	Pomoći	3.113.699,00	3.325.775,00	106,8	62,4
1.2.1.	Tekuće pomoći	2.309.699,00	2.605.259,00	112,8	48,9
1.2.2.	Kapitalne pomoći	804.000,00	720.516,00	89,6	13,5
1.3.	Prihodi od imovine	184.000,00	119.148,00	64,8	2,2
1.3.1.	Prihodi od financijske imovine	5.000,00	1.041,00	20,8	-
1.3.2.	Prihodi od nefinancijske imovine	179.000,00	118.107,00	66,0	2,2
1.4.	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	854.301,00	489.893,00	57,3	9,2
1.4.1.	Administrativne pristojbe	10.000,00	5.000,00	50,0	0,1
1.4.2.	Komunalna naknada i doprinos	20.000,00	8.354,00	41,8	0,2
1.4.3.	Drugi prihodi po posebnim propisima	824.301,00	476.539,00	57,8	8,9
2.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	60.000,00	39.928,00	66,5	0,7
2.1.	Prihodi od prodaje neproizvedene imovine	50.000,00	34.500,00	69,0	0,6
2.2.	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	10.000,00	5.428,00	54,3	0,1
3.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	782.000,00	0,00	-	-
	Ukupno prihodi i primici	6.393.000,00	5.330.692,00	83,4	100,0

Najznačajniji udjel imaju prihodi od pomoći u iznosu 3.325.775,00 kn ili 62,4%, prihodi od poreza i prireza na dohodak u iznosu 1.276.177,00 kn ili 23,9%, prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima u iznosu 489.893,00 ili 9,2%. Svi drugi prihodi iznose 238.849,00 kn ili 5,0%. Proračunom su planirani primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu 782.000,00 kn, a nisu ostvareni. Uvedeni su svi općinski porezi, osim prireza.

Prihodi koji imaju zakonom propisanu namjenu odnose se na: prihode od pomoći, doprinos za šume, zakup poljoprivrednog zemljišta, naknade za iskorištavanje mineralnih sirovina, naknade za priključenje na vodovodnu mrežu, komunalnu naknadu, komunalni doprinos, naknade za koncesiju, sufinanciranje mještana za asfaltiranje cesta, spomeničku rentu, prihode od prodaje stanova sa stanarskim pravom, te prihode od prodaje zemljišta u vlasništvu Općine. Ostvareni su u iznosu 1.866.978,00 kn, što čini 35,0% ukupno ostvarenih prihoda. Navedeni prihodi korišteni su za utvrđene namjene.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2009.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2009.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Izvršeno	Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi poslovanja	4.160.286,00	3.670.653,00	88,2	54,9
1.1.	Rashodi za zaposlene	999.087,00	975.909,00	97,7	14,6
1.2.	Materijalni rashodi	1.901.500,00	1.581.709,00	83,2	23,6
1.2.1.	Naknade troškova zaposlenima	82.000,00	83.167,00	101,4	1,2
1.2.2.	Rashodi za materijal i energiju	501.000,00	487.380,00	97,3	7,3
1.2.3.	Rashodi za usluge	1.017.000,00	725.053,00	71,3	10,8
1.2.4.	Drugi nespomenuti rashodi poslovanja	301.500,00	286.109,00	94,9	4,3
1.3.	Financijski rashodi	14.000,00	12.080,00	86,3	0,2
1.4.	Subvencije	30.000,00	23.234,00	77,4	0,3
1.5.	Pomoći	20.000,00	15.213,00	76,1	0,2
1.6.	Naknade građanima i kućanstvima	632.000,00	568.875,00	90,0	8,5
1.7.	Drugi rashodi poslovanja	563.699,00	493.633,00	87,6	7,4
1.7.1.	Tekuće donacije	330.000,00	265.796,00	80,5	4,0
1.7.2.	Kapitalne donacije	30.000,00	30.000,00	100,0	0,4
1.7.3.	Kazne, penali i naknade štete	73.699,00	73.699,00	100,0	1,1
1.7.4.	Drugi rashodi	130.000,00	124.138,00	95,5	1,9
2.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.232.714,00	3.017.873,00	135,2	45,1
2.1.	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	2.232.714,00	3.017.873,00	135,2	45,1
Ukupno rashodi		6.393.000,00	6.688.526,00	104,6	100,0
Manjak prihoda i primitaka			1.357.834,00		

Rashodi proračuna planirani su u iznosu 6.393.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 6.688.526,00 kn, što je za 295.526,00 kn ili 4,6% više od plana. Manjak prihoda za 2009. iznosi 1.357.834,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine iznosi 219.905,00 kn, te manjak za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.577.739,00 kn. Kratkoročne obveze koncem 2009. iznose 1.707.679,00 kn, što čini 32,0% ostvarenih prihoda. Stoga se predlaže izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka, odnosno voditi računa o preuzimanju obveza u narednim godinama kako ne bi bilo dovedeno u pitanje ravnomjerno zadovoljavanje svih javnih potreba.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine i naknade troškova poslovanja izvršeni su iznad plana za 786.326,00 kn ili 34,0%.

Vrijednosno najznačajniji rashodi izvršeni su za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 3.017.873,00 kn ili 45,1%, materijalne rashode u iznosu 1.581.709,00 kn ili 23,6% i za zaposlene 975.909,00 kn ili 14,6% ukupno izvršenih rashoda. Drugi rashodi: financijski rashodi, subvencije, pomoći, naknade građanima i kućanstvima i drugi rashodi poslovanja iznose 1.113.035,00 kn i imaju udjel 16,7%. Izdaci nisu planirani ni izvršeni.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2009., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 17.608.940,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2009.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2009.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	13.611.284,00	16.036.077,00	117,8
2.	Financijska imovina	1.442.682,00	1.572.863,00	109,0
2.1.	Novčana sredstva	283.359,00	135.713,00	47,9
2.2.	Potraživanja	416.503,00	563.799,00	135,4
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	742.820,00	756.620,00	101,9
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	116.731,00	-
Ukupna imovina		15.053.966,00	17.608.940,00	117,0
3.	Obveze	385.519,00	1.707.679,00	443,0
4.	Vlastiti izvori	14.668.447,00	15.901.261,00	108,4
Ukupne obveze i vlastiti izvori		15.053.966,00	17.608.940,00	117,0

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 15.213.665,00 kn, opreme 275.024,00 kn i nematerijalne proizvedene imovine (knjige, umjetnička djela i drugo) 536.240,00 kn.

Financijska imovina se odnosi na vrijednosne papire, dionice i udjeli u glavnici u iznosu 756.620,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja 563.799,00 kn, novčana sredstva 135.713,00 kn i rashode budućeg razdoblja 116.731,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.412.091,00 kn i obveze za rashode poslovanja 295.588,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2009.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Općine.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz proračuna, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i subjekt u cjelini. Obavljeni su razgovori s načelnikom Općine te drugim zaposlenicima i pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (pogrebni poslovi, groblja).

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2006.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Općine za 2006. o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Općini je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti Državni ured za reviziju naložio je istovjetno Iskazivanje podataka u financijskim izvještajima, proračunu i poslovnim knjigama, obaviti popis imovine i obveza, te evidentirati cjelokupnu imovinu u poslovnim knjigama. Naložio je poduzimati sve potrebne mjere naplate potraživanja, povjeravati komunalne poslove te donijeti program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture u skladu sa zakonskim propisima. U vezi nabave roba, radova i usluga naloženo je postupiti u skladu s propisima o javnoj nabavi.

Revizijom za 2009. je utvrđeno prema kojim nalogima je postupljeno, a koje su u postupku izvršenja.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- Podaci iskazani u financijskim izvještajima istovjetni su podacima u proračunu i poslovnim knjigama.
- Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2009. je donesen, a za dimnjačarske poslove proveden je natječaj u skladu sa zakonskim propisima.
- Nabava roba, radova i usluga provedena je u skladu s propisima o javnoj nabavi.

Nalozi u postupku izvršenja:

- Obavljanje godišnjeg popisa imovine i obveza.
- Evidentiranje u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi) potraživanja od trgovačkog društva Županije u iznosu 245.515,00 kn, te groblja, traktora, poljoprivrednog i građevinskog zemljišta u vlasništvu Općine.
- Poduzimanje potrebnih mjera naplate potraživanja.

Općina je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2009.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: unutarnje ustrojstvo i djelokrug rada, sustav unutarnjih financijskih kontrola, financijski izvještaji, donošenje proračunskih dokumenata, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, računovodstveno poslovanje te prihode i rashode.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), Pravilnikom o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 35/08) i Pravilnikom o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine 35/08). Do konca 2009. Općina nije uspostavila i razvila financijsko upravljanje i kontrole u skladu s propisima koji uređuju ovo područje. Voditelj za financijsko upravljanje i kontrole nije imenovan i nije donesen plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola, što nije u skladu s odredbama članka 8. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru. Osoba zadužena za nepravilnosti i prijave nije imenovana, što nije u skladu s odredbama članka 36. navedenoga Zakona. Općina je tijekom obavljanja revizije (veljača 2010.) imenovala voditelja za financijsko upravljanje i kontrole i osobu zaduženu za nepravilnosti. Odredbom članka 3. Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru je propisano, ako čelnik korisnika proračuna ne imenuje voditelja za financijsko upravljanje i kontrole, i/ili ne uspostavi druge organizacijske oblike, njegova je obveza provoditi aktivnosti vezane uz uspostavu i razvoj financijskog upravljanja i kontrola.

Prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna Općina nije obvezna organizirati obavljanje poslova unutarnje revizije.

Državni ured za reviziju nalaže izradu plana uspostave financijskog upravljanja i kontrole kojim će se naznačiti sve aktivnosti i rokovi unutar kojih je potrebno uspostaviti i razvijati ovaj sustav u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

1.2. *Općina je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i obavijestila da je u veljači 2010. imenovala osobu zaduženu za nepravilnosti i voditelja za financijsko upravljanje i kontrole koji je započeo s izradom Plana uspostave financijskog upravljanja i kontrole te metodologije za provođenje plana.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu.

Ustrojene su propisane poslovne knjige, osim analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine, analitičke evidencije potraživanja i analitičke evidencije obveza. Prema odredbi članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05 i 127/07) proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva, među ostalim, dugotrajne nefinancijske imovine (po vrsti, količini, vrijednosti i drugim potrebnim podacima) te potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

U poslovnim knjigama (glavnoj knjizi) nije evidentirano potraživanje od trgovačkog društva Županije u iznosu 245.515,00 kn te groblja, traktor, poljoprivredno i građevinsko zemljište u vlasništvu Općine za koja vrijednost nije utvrđena. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora.

Popis imovine i obveza koncem 2009. nije obavljen. Prema odredbi članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, popis imovine i obveza mora se sastaviti i na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance.

Rashodi za usluge informiranja izvršeni su u iznosu 18.500,00 kn, a nema dokumentacije iz koje je vidljivo kada je i u kojem obimu ugovorena usluga obavljena. Prema odredbi članka 54. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 86/09), svaki rashod i izdatak iz proračuna mora se temeljiti na knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a odgovorna osoba mora prije isplate provjeriti i potpisati pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje propisanih analitičkih evidencija, evidentiranje cjelokupne imovine u poslovnim knjigama, te obavljanje popisa imovine i obveza koncem godine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Državni ured za reviziju nalaže evidentirati rashode u poslovnim knjigama na temelju urednih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- 2.2. *Općina je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i navela da su nakon kupnje novog programa ustrojene analitičke evidencije potraživanja i obveza, te će do kraja godine popisati dugotrajnu nefinancijsku imovinu, procijeniti njezinu vrijednost i evidentirati u analitičkim evidencijama. Navodi da se za usluge informiranja u 2010. ispostavljaju računi o obavljenoj usluzi iz kojih je vidljiv datum i obim obavljene usluge. Vezano za rashode za izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode navodi da je od trgovačkog društva Županije zatražen ugovor o uslugama projektiranja te da će u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja od navedenog trgovačkog društva po primitku dokumentacije.*

3. Prihodi

- 3.1. Prihodi i primici proračuna planirani su u iznosu 6.393.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 5.330.692,00 kn što je za 1.062.308,00 kn ili 16,6% manje od plana.

Potraživanja su koncem 2009. iskazana u iznosu 563.799,00 kn i dospjela su na naplatu. U odnosu na stanje koncem 2008. potraživanja su veća za 147.296,00 kn ili 35,4%. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja (šumski doprinos 200.171,00 kn, potraživanja od nadležnog ministarstva za prijevoz učenika 119.354,00 kn, naknada iz cijene vode 96.949,00 kn, od stanovništva za asfaltiranje ceste 61.900,00 kn, općinske poreze 38.360,00 kn, komunalnu naknadu 16.458,00 kn, te druga potraživanja 30.607,00 kn). Do vremena obavljanja revizije (veljača 2010.) naplaćena su potraživanja u iznosu 265.488,00 kn. Tijekom 2009. osim slanja opomena druge mjere naplate nisu poduzete. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda iz svoje nadležnosti na račun proračuna. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Prihodi od zakupa poljoprivrednoga zemljišta u vlasništvu države ostvareni su u iznosu 32.923,00 kn. Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države donesen je 2008. te izmjene u 2009. uz suglasnost nadležnog ministarstva. Programom je obuhvaćeno zemljište površine 2 021 ha, od čega je za prodaju predviđeno 1 261,94 ha, povrat vlasnicima 35,17 ha, dugogodišnji zakup 708,92 ha i drugo 15,06 ha. Koncem 2009. u zakupu je 342,92 ha (od čega je Županija u 1999. i 2000. dala 123,74 ha u zakup na deset godina, a Općina je u 2009. dala 219,18 ha na jednogodišnje korištenje prema nalogu nadležnog ministarstva). Općina nema evidenciju iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja preostalim poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države površine 1 678,08 ha koje je u programu raspolaganja, te o stanju obradivosti navedenoga zemljišta i drugi podaci. Prema odredbi članka 5. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08) jedinice lokalne samouprave dužne su raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na način da se ono održava sposobnim za poljoprivrednu proizvodnju.

Na području Općine nalazi se 30 groblja. Općina nije imenovala upravu groblja. Propisi o grobljima nisu doneseni, te nisu vođene grobne evidencije (grobni očevidnik i registar umrlih osoba). Prema odredbi članka 10. Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98), grobljem upravlja pravna osoba ili drugi subjekt osnovan prema uvjetima i na način propisan posebnim propisom. Također, prema odredbama članaka 16. i 18. Zakona o grobljima, uprava groblja dužna je voditi grobni očevidnik i registar umrlih osoba, a predstavničko tijelo je dužno donijeti propise o grobljima.

Prihodi od najma stanova nisu ostvareni. Općina raspolaže s devet stanova koji su ranijih godina na temelju odluka poglavarstva davani na korištenje bez utvrđene naknade uz obvezu plaćanja električne energije i vode. Od toga, pet stanova je u 2009. dano na korištenje u skladu s općinskim odlukama (četiri najmoprimca se nisu odazvali preuzimanju i potpisivanju ugovora).

Najamnina je utvrđena ugovorima, a nije plaćena. Općina je u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja za 2009. u iznosu 489,00 kn za najmoprimca koji je potpisao ugovor. Za preostala četiri najmoprimca koja koriste i nadalje stan, najamnina nije utvrđena, što nije u skladu s općinskom odlukom o davanju stanova u najam iz 2008.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimanje mjera za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje evidencije iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja cjelokupnim poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koje je u programu raspolaganja, te stanju obradivosti poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i drugi podaci. Nalaže se imenovati upravu groblja, donijeti propise o grobljima te voditi grobni očevidnik i registar umrlih osoba u skladu s odredbama Zakona o grobljima. Nadalje, nalaže se poduzimanje potrebnih radnji za davanje stanova u najam u skladu s općinskom odlukom o davanju stanova u najam.

- 3.2. *Općina je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i navela da će u najkraćem roku uspostaviti evidenciju o načinu raspolaganja i stanju obradivosti preostalih 1 678,08 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje je obuhvaćeno Programom raspolaganja, te da se na temelju odluke općinskog vijeća i naputka poglavarstva iz 2008. te zaključenog ugovora obavljaju radovi na čišćenju drvenastih vrsta na navedenom zemljištu uz nadzor nadležnih poljoprivrednih i šumarskih inspektora. Navodi da se planira na narednoj sjednici donijeti odluka o grobljima i imenovati uprava groblja koja će započeti s vođenjem grobnih evidencija u skladu s odredbama Zakona o grobljima, te da će u skladu s općinskom odlukom o davanju stanova u najam ponoviti javni poziv za prikupljanje zahtjeva za najam stanova, zaključiti ugovore o najmu sa svima koji će ispunjavati uvjete iz odluke i poduzimati zakonske mjere za naplatu prihoda od najma stanova.*

4. Rashodi

- 4.1. Rashodi proračuna planirani su u iznosu 6.393.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 6.688.526,00 kn, što je za 295.526,00 kn ili 4,6% više od plana. Manjak prihoda za 2009. iznosi 1.357.834,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine iznosi 219.905,00 kn, te manjak za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.577.739,00 kn. Kratkoročne obveze koncem 2009. iznose 1.707.679,00 kn, što čini 32,0% ostvarenih prihoda. Stoga se predlaže izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka, odnosno voditi računa o preuzimanju obveza u narednim godinama kako ne bi bilo dovedeno u pitanje ravnomjerno zadovoljavanje svih javnih potreba.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine i naknade troškova poslovanja izvršeni su iznad plana za 786.326,00 kn ili 34,0%, što nije u skladu s odredbom članka 7. Zakona o proračunu.

Za službena vozila (službeni automobil i traktor) Općina ne vodi evidenciju nabave i utroška goriva, te putne radne listove odnosno putne naloge, stoga nije vidljivo kada su korišteni i za koje potrebe.

Rashodi za komunalne djelatnosti izvršeni su u iznosu 642.642,00 kn. Odnose se na električnu energiju javne rasvjete u iznosu 97.767,00 kn i na rashode za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu 544.875,00 kn (održavanje nerazvrstanih cesta 280.832,00 kn, održavanje javne rasvjete 100.291,00 kn, održavanje zelenih površina, groblja i odlagališta otpada 111.455,00 kn, deratizacija 43.584,00 kn, veterinarsko-higijeničarska služba 8.713,00 kn). Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture su evidentirani u poslovnim knjigama na temelju računa iz kojih je vidljiva vrsta, količina i vrijednost obavljenih poslova održavanja, ali u većini slučajeva nije priložena dokumentacija o preuzimanju roba i usluga, te nije vidljivo tko je, kada i u kojim količinama naručenu robu i usluge preuzeo, te nema kontrole izvedenih poslova.

Općina je u ožujku 2009. donijela program održavanja komunalne infrastrukture za 2009. kojim su planirani poslovi održavanja komunalne infrastrukture (odvodnja atmosferskih voda, održavanje i čišćenje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja, javna rasvjeta) u vrijednosti 1.120.020,00 kn i nisu usklađeni s proračunom. Program je trebalo donijeti prije početka godine na koju se odnosi. Programom je utvrđen opis poslova održavanja, a nije utvrđen opseg poslova održavanja zbog čega je onemogućena kontrola izvršenja programa. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 178/04, 38/09 i 79/09), prema kojoj program održavanja komunalne infrastrukture treba, među ostalim, sadržavati opseg poslova održavanja.

Općina je u svibnju 2008. donijela odluku o komunalnim djelatnostima, a u prosincu 2008. i studenome 2009. izmjene odluke. Odluka nije usklađena s odredbom članka 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jer je odlukom utvrđen način povjeravanja opskrbe plinom te obavljanje pogrebnih poslova, a od 2004. se komunalnom djelatnošću ne smatra opskrba plinom i obavljanje pogrebnih poslova u dijelu koji se odnosi na preuzimanje i opremanje umrle osobe. Općina je u 2008. dodijelila na koncesiju obavljanje navedenih pogrebnih poslova (preuzimanje, opremanje i prijevoz umrle osobe do mjesta ukopa) na temelju natječaja.

Prema odluci, Komunalnom društvu u suvlasništvu Općine (udjel Općine u vlasništvu je 3,5%) povjerava se opskrba pitkom vodom, skupljanje i odvoz komunalnog otpada te odlaganje komunalnog otpada. Komunalno društvo je obavljalo navedene poslove, a bez zaključenog ugovora kojim bi se utvrdili uvjeti i način njihova obavljanja.

Za poslove na održavanja nerazvrstanih cesta (nabava kamena) obavljene u vrijednosti 106.961,00 kn te za poslove održavanja zelenih površina, groblja i odlagališta otpada obavljene u vrijednosti 111.455,00 kn, zaključeni su ugovori nakon postupka ograničenog prikupljanja ponuda na temelju odluke poglavarstva, umjesto odluke općinskog vijeća o odabiru dobavljača, što nije u skladu s odredbom članka 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Unutar rashoda za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su rashodi za izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode na području Općine u iznosu 100.000,00 kn. Županija je u 2007. osnovala trgovačko društvo registrirano, među ostalim, za opskrbu pitkom vodom, te građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem, te je predložila da sve jedinice lokalne samouprave na području Županije ovlaste navedeno trgovačko društvo da vodi sve poslove oko projektiranja i gradnje vodoopskrbnog sustava na području Županije. Stoga je Općina u travnju 2007. dala ovlaštenje za postupanje u skladu s prijedlogom Županije.

Trgovačko društvo Županije je provelo javne natječajne za izradu projektne dokumentacije. U listopadu 2007. zaključilo je ugovor za vodoopskrbno područje Grubišno Polje i Daruvar dužine 96,05 km, u vrijednosti 3.220.800,00 kn, a odnosi se na područje Općine i druge četiri lokalne jedinice. Rok ispunjenja ugovora je konac lipnja 2009., a prema dodatku ugovoru zaključenom 29. lipnja 2009., rok je konac ožujka 2010. Dinamika izrade dokumentacije po godinama nije ugovorena. Iz ugovora, odnosno projektnog zadatka koji je u prilogu ugovoru vidljiva je dužina cjevovoda za Općinu (38,25 km) i druge lokalne jedinice za koji treba izraditi projektnu dokumentaciju, a nije vidljiva vrijednost projektne dokumentacije koja se odnosi na Općinu i druge lokalne jedinice, te nisu utvrđeni izvori financiranja i imovinsko pravni odnosi. Županija je 2009. pomoći za izgradnju komunalne infrastrukture primljene iz državnog proračuna raspodijelila Općini u iznosu 100.000,00 kn te na temelju odluke županijskog poglavarstva i ugovora o cesiji doznala trgovačkom društvu Županije, za projektiranje vodovodne mreže. Do dana obavljanja revizije (veljača 2010.) Općina nema podataka o obavljenim uslugama projektiranja. Za doznana sredstva trgovačkom društvu Županije u 2009. u iznosu 100.000,00 kn, te u 2007. u iznosu 145.515,00 kn, što ukupno iznosi 245.515,00 kn, Općina nije u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja. Trgovačko društvo Županije nije isporučitelj vodne usluge. S obzirom da su početkom 2010. godine stupile na snagu nove odredbe Zakona o vodama (Narodne novine 153/09) kojima je utvrđeno da su komunalne vodne građevine javna dobra u javnoj uporabi i da mogu biti u vlasništvu javnoga isporučitelja vodne usluge ili jedinice lokalne samouprave, te su utvrđeni rokovi za usklađivanje obavljanja komunalnih djelatnosti opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Državni ured za reviziju predlaže pitanje vodoopskrbe na području Općine urediti u skladu s odredbama Zakona o vodama.

Državni ured za reviziju nalaže izvršavati rashode unutar planiranih iznosa u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nalaže se za službena vozila voditi evidencije nabave i utroška goriva te putne radne listove odnosno putne naloge. Nalaže se donošenje programa održavanja komunalne infrastrukture s obvezatnim sadržajem (opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja), donošenje odluke o odabiru izvršitelja komunalnih poslova od strane predstavničkog tijela te usklađivanje odluke o komunalnim djelatnostima Općine s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

- 4.2. *Općina je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju i obavijestila da je u veljači 2010. za službena vozila ustrojila evidenciju potrošnje goriva i započela voditi putne naloge. Navodi da će na idućoj sjednici općinskog vijeća biti predložene izmjene i dopune programa održavanja komunalne infrastrukture i izmjene i dopune odluke o komunalnim djelatnostima te će za nabavu kamenog materijala izabrati dobavljača u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji obavljena je financijska revizija Općine za 2009. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Do konca 2009. Općina nije uspostavila i razvila financijsko upravljanje i kontrole u skladu s propisima koji uređuju ovo područje (voditelj za financijsko upravljanje i kontrole nije imenovan, nije donesen plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola, osoba zadužena za nepravilnosti i prijevare nije imenovana) (točka 1. Nalaza).
  - Općina nije ustrojila analitičku evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, analitičku evidenciju potraživanja te analitičku evidenciju obveza. U poslovnim knjigama (glavnoj knjizi) nije evidentirano potraživanje od trgovačkog društva Županije u iznosu 245.515,00 kn, te groblja, traktor, poljoprivredno i građevinsko zemljište u vlasništvu Općine (vrijednost nije utvrđena). Popis imovine i obveza koncem 2009. nije obavljen. Rashodi za usluge informiranja izvršeni su u iznosu 18.500,00 kn, a nema dokumentacije iz koje je vidljivo kada je i u kojem obimu ugovorena usluga obavljena (točka 2. Nalaza).
  - Dospjela potraživanja koncem 2009. iskazana su u iznosu 563.799,00 kn. Osim slanja opomena druge mjere naplate potraživanja nisu poduzete. Općina nema evidenciju iz koje bi bili vidljivi podaci o načinu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države površine 1 678,08 ha koje je u programu raspolaganja, te o stanju obradivosti navedenoga zemljišta. Općina nije imenovala upravu groblja i donijela propise o grobljima, te nisu vođene grobne evidencije. Devet najmoprimca koristi stanove, a ne plaća najamninu. Od toga, za četiri najmoprimca Općina nije utvrdila najamninu, što nije u skladu s općinskom odlukom o davanju stanova u najam, a za pet najmoprimaca najamnina je utvrđena (četiri najmoprimca se nisu odazvali preuzimanju i potpisivanju ugovora), a nije naplaćena (točka 3. Nalaza).
  - S obzirom da manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju koncem godine iznosi 1.577.739,00 kn, a kratkoročne obveze iznose 1.707.679,00 kn ili 32,0% ostvarenih prihoda, predlaže se izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka, odnosno voditi računa o preuzimanju obveza u narednim godinama kako ne bi bilo dovedeno u pitanje ravnomjerno zadovoljavanje svih javnih potreba. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine i naknade troškova poslovanja izvršeni su iznad plana za 786.326,00 kn ili 34,0%. Za službena vozila (službeni automobil i traktor) Općina ne vodi evidenciju nabave i utroška goriva, te putne radne listove odnosno putne naloge, stoga nije vidljivo kada su korišteni i za koje potrebe.

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture izvršeni su u iznosu 544.875,00 kn. Evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju dokumentacije iz koje u većini slučajeva nije vidljivo tko je, kada i u kojim količinama naručenu robu i usluge preuzeo te nema kontrole izvedenih poslova. Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2009. nije utvrđen opseg poslova održavanja zbog čega je onemogućena kontrola izvršenja programa. Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (nabava kamena) u vrijednosti 106.961,00 kn te održavanja zelenih površina, groblja i odlagališta otpada u vrijednosti 111.455,00 kn povjereni su na temelju odluke poglavarstva umjesto općinskog vijeća. Trgovačko društvo Županije je ugovorilo izradu projektne dokumentacije za distributivne vodoopskrbne cjevovode za Općinu i druge četiri lokalne jedinice. Ugovorom nisu utvrđeni imovinsko pravni odnosi za projektnu dokumentaciju koju Općina financira i vrijednost koja se odnosi na Općinu. Pravni status vodnih građevina utvrđen je odredbama Zakona o vodama, prema kojima su vodne građevine javna dobra u javnoj uporabi, te mogu biti u vlasništvu javnog isporučitelja vodne usluge ili jedinice lokalne samouprave. Stoga je predloženo pitanje vodoopskrbe na području Općine urediti u skladu sa zakonskim odredbama (točka 4. Nalaza).

4. Općina obuhvaća 29 naselja s ukupno 3 640 stanovnika. Područje Općine u cijelosti pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga osnovan je jedinstveni upravni odjel u kojem je zaposleno pet djelatnika. Proračunski dokumenti su doneseni u skladu sa zakonskim propisima. Prihodi su ostvareni u iznosu 5.330.692,00 kn, a rashodi su izvršeni u iznosu 6.688.526,00 kn. Manjak prihoda za 2009. iznosi 1.357.834,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine iznosi 219.905,00 kn, te manjak za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.577.739,00 kn. Kratkoročne obveze koncem 2009. iznose 1.707.679,00 kn, što čini 32,0% ostvarenih prihoda. Stoga se predlaže izraditi prijedlog mjera za pokriće manjka, odnosno voditi računa o preuzimanju obveza u narednim godinama kako ne bi bilo dovedeno u pitanje ravnomjerno zadovoljavanje svih javnih potreba. Vrijednosno su najznačajniji prihodi od pomoći u iznosu 3.325.775,00 kn ili 62,4% (od čega se na pomoći iz državnog proračuna odnosi 1.883.138,00 kn) te prihodi od poreza i prireza na dohodak u iznosu 1.276.177,00 kn ili 23,9% u odnosu na ostvarene prihode. Prihodi koji imaju propisanu namjenu ostvareni su u iznosu 1.866.978,00 kn i čine 35,0% ukupno ostvarenih prihoda. Navedeni prihodi korišteni su za utvrđene namjene. Dospjela potraživanja koncem 2008. iznose 563.799,00 kn. Vrijednosno su najznačajnija potraživanja za šumski doprinos 200.171,00 kn, prijevoz učenika 119.354,00 kn, naknadu iz cijene vode 96.949,00 kn i od mještana za asfaltiranje ceste 61.900,00 kn i čine 84,8% dospjelih potraživanja. Tijekom 2009. osim slanja opomena druge mjere naplate potraživanja nisu poduzete. Boljom naplatom prihoda moglo se postići ostvarivanje više programa i ciljeva iz samoupravnog djelokruga, odnosno financirati više javnih potreba građana. Tijekom 2009. i ranijih godina Općina nije pozajmljivala sredstva, nije se zaduživala, te nije davala jamstva i suglasnosti za zaduživanje.

Proračunska sredstva korištena su za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga: za nabavu dugotrajne imovine, održavanje objekata komunalne infrastrukture, subvencije, za socijalne potrebe, školstvo, šport, kulturu i drugo. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 3.017.873,00 kn ili 45,1%, materijalne rashode u iznosu 1.581.709,00 kn ili 23,6% i rashode za zaposlene 975.909,00 kn ili 14,6% ukupno izvršenih rashoda. Pri nabavi roba, radova i usluga provedeni su propisani postupci nabave. Poslovi održavanja komunalne infrastrukture povjereni su u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim nekih poslova održavanja nerazvrstanih cesta (nabava kamena) i održavanja zelenih površina, groblja i odlagališta otpada o čemu odluke nije donijelo predstavničko tijelo. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2009. ne sadrži opseg poslova održavanja. Općina nije ustrojila neke potrebne analitičke evidencije, i to: dugotrajne nefinancijske imovine, potraživanja, obveza, raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, te evidencije o grobljima. Općina nije s trgovačkim društvom Županije uredila imovinsko pravne odnose za projektnu dokumentaciju za distributivne vodoopskrbne cjevovode koju financira i nabavlja putem trgovačkog društva, što treba učiniti u skladu s odredbama Zakona o vodama koje su stupile na snagu početkom 2010. U poslovnim knjigama nije evidentirano potraživanje od trgovačkog društva Županije u iznosu 245.515,00 kn te groblja, traktor, poljoprivredno i građevinsko zemljište u vlasništvu Općine (vrijednost nije utvrđena) i nije obavljen popis imovine i obveza. Stoga Općina nije osigurala potpuni pregled imovine, odnosno resursa kojima raspolaze. Općina do konca 2009. nije uspostavila sustav unutarnjih financijskih kontrola.